

Een aandeel dat in twaalf jaar tijd bijna twintig keer zoveel waard wordt: veel beleggers zouden ervoor tekenen. Veel beleggers hebben dan ook hun kans gewaagd, waaronder het pensioenfonds van DSM. Het chemieconcern dat al jarenlang veel aandacht besteedt aan duurzaamheid, blijkt dit jaar voor het eerst belegd te hebben in twee Amerikaanse beursgenoteerde gevangenisuitbaters, partijen die een hoog rendement op de beurs weten te bereiken met omstreden activiteiten.

In het eerste kwartaal kochten de beheerders van DSM Pension Services in Heerlen 44.000 aandelen in The Geo Group voor circa 1,5 miljoen dollar. Daarna volgde in het tweede kwartaal een belegging in Corrections Corporation of America (CCA), het grootste particuliere gevangenisbedrijf van Amerika.

Het was voor het eerst dat de vermogensbeheerders van het pensioenfonds van DSM deze twee aandelen uit het Amerikaanse universum plukten, zegt Bob Puijn, Chief Investment Officer bij DSM Pension Services. Hij zegt dat maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijk voor ze is. "We zagen dat de bedrijven de laatste jaren minder rechtszaken verloren. Het financiële plaatje, het dividend en de gunstige beurswaardering gaven de doorslag."

NIET DE ENIGE

DSM is niet het enige bedrijfspensioenfonds van Nederlandse komaf dat geld heeft gestoken in de private gevangenissen van Amerika. Uit gegevens van beurswaakhond

AMERIKA HERBERGT 5 PROCENT VAN DE WERELDBEVOLKING, MAAR BIJNA EEN KWART VAN DE MONDIALE GEVANGENIS-POPULATIE

SEC blijkt dat ook de pensioenbeleggers van het Brits-Nederlandse Shell eind september een belang hadden in Corrections Corporation of America. Een pakket in Geo Group heeft Shell net de deur uitgedaan. Daarnaast hadden het Pensioenfonds Grafische Bedrijven, een fonds met veel journalisten als deelnemer, en het Pensioenfonds voor Huisartsen belangen in respectievelijk Geo Group en CCA.

GROTE SPELERS

CCA en Geo Group zijn de twee grote spelers in de markt voor commerciële gevangenissen met een notering op de beurs. CCA heeft ongeveer 80.000 gevangenen in 67 instellingen in twintig Amerikaanse staten. De koers van het beursfonds beweegt rond het hoogste niveau in vijf jaar. De beurswaarde is tegen de 4 miljard dollar. Geo Group is de grote concurrent en heeft een beurswaarde van 2,4 miljard dollar met honderd gevangenen die op verschillende plekken in de wereld staan. Grootaandeelhouders bij de huizen van bewaring zijn bekende vermogensbeheer-

ders als Blackrock, Fidelity en Vanguard. Daarmee verschaffen ook veel Amerikaanse universiteiten, kerken, steden en staten kapitaal aan private gevangenissen zonder dat ze het weten. Dat komt omdat ze beleggen via vermogensbeheerders of via indexfondsen.

Dat Vanguard, Fidelity en Blackrock, net als een aantal Nederlandse pensioenfondsen, geen bezwaren zien in de beschuldigingen van mensenrechtenschendingen heeft waarschijnlijk te maken met de groeimogelijkheden die deze vermogensbeheerders hebben gezien. Dat is geen hogere wiskunde. Sinds midden jaren zeventig is de gevangenispopulatie in de VS zeventenvoudigd door een golf van repressie. Amerika herbergt 5 procent van de wereldbevolking, maar bijna een kwart van de mondiale gevangenispopulatie. Omdat overheidsgevangenissen de toeloop niet aankonden, maakten private gevangenissen een opmars. Sinds de jaren negentig is de industrie gegroeid met 1600 procent. Momenteel zit een op de zes gevangenen in een gevangenisinstelling met een winstoogmerk.

MISSTANDEN

"Er is helemaal niets maatschappelijk verantwoord aan het beleggen in deze bedrijven", zegt directeur Bob Libal van Grassroots Leadership dat tientallen jaren ervaring heeft met strijd tegen onrecht in de VS.

Het verbaast Libal dat institutionele beleggers als DSM juist dit jaar zijn ingestapt. "Overheden zijn volop hun relaties aan het herzien

met de bedrijven. De laatste tijd komt steeds meer aan het licht welke praktijken plaatsvinden binnen de muren van private gevangenissen. Ik ben geen aandelenanalist, maar dat de twee Amerikaanse beursgenoteerde bedrijven de laatste tijd al een aantal grote contracten verloren hebben, zal ze toch aan het denken moeten zetten."

Afgelopen juni bracht de organisatie een rapport uit over dertig jaar misstanden bij de geprivatiseerde gevangenissen in de VS. Het bevat verhalen zoals dat van Autumn Miller die in 2012 een celstraf van een jaar uitzat in Dawson State Jail voor niet-gewelddadige gevangenen in Dallas, een inrichting van CCA.

Door bezuinigingen krijgt ze geen zwangerschapstest of medische hulp als ze daarom vraagt. Uiteindelijk bevalt ze op het toilet 2½ maand te vroeg van een dochter die na vier dagen overlijdt. De kwestie maakt zoveel los dat bewakers met verhalen naar buiten komen. Via de lokale media gaat een beerput open. Elk jaar blijkt iemand te overlijden, met vermoedens van

MOMENTEEL ZIT EEN OP DE ZES GEVANGENEN IN EEN GEVANGENIS-INSTELLING MET EEN WINST-OOGMERK

